

1923. március 9.

Jobb a
IDEAL

amely az ország
értelménye.

minőségben (utóbbi
-os szép kivitelű
ban. 1481)

lei 120.-, kisebb
kg.-kint. Hozzá
nkint lei 15.-

összetételéből
Csak az „Ideal”
k jóságáért felelős
ok.

ef fodrász
egy vasid mellett.

R.-T.

eni
No. 41

1458

telefon 11-60

gépeket
szközöl:
Cluj
telefon 919

-kocsik,

BY
gyék,
árak!

árak!
Lloyd 1208

kre
kocsi-
ijtalanul

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA**

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZEIDU-POLITIKAI-NEPTUD

VI. évfolyam, 18. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 22.

1923. március 10. Szombat

ELŐFIZETÉSI ÁRAN

Romániában

Egész évre — — — 450

Félévre — — — 240

Negyedévre — — — 130

Egy hónapra — — — 45

Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — — 12 ck

Egy szám — — — 1 ck

Az achilles-sarok

Amerika akar valamit. Amerika szeretné rendezni az európai zűrzavart, megszüntetni a fenyegetést. Nem szent önzetlenségből, mert Amerika nem szentimentális, de rideg önzésből, mert számítani és előrelátni aztán tudnak ezek az amerikaiak. Európa romlása már jó idő óta az európai piacok romlását és bizonytalanságát jelenti a tengerentuli businessmanjének. Ezt irtuk néhány nappal ezelőtt, amikor Harding tervéről érkezett hír, hogy államszövetségre szólítja fel az európai országokat. Ismerve azokat a motívumokat, amelyek Harding becsavágását fűtik, megállapítottuk, hogy ezek a motívumok tulvékonyak ahhoz, hogy ilyen nagyhorderejű lépésre határozza el magát az amerikai Egyesült-Államok elnöke. Harding nyilván nem akar kimagasló alakja lenni az emberiség történetének, mint aminőnek egy-egy kenetesebb percében Wilson látszott, ha Harding akar valami nagyszerűt cselekedni, nyilván csak politikából akarja, hogy Wilson népszerűségét még jobban aláássa s az ő népszerűségét még inkább lehetelenné tegye. Ezek az erkölcsi és politikai motívumok. A főmotívum azonban mint minden amerikai megnyilatkozásban, ezúttal is csak egy, a business. Az üzlet. Ahol nincs üzlet, ott nincs önzetlenség s ahol kilátás sincs az üzletre, ott nyoma sincs semilyen magasabb és emelkedettebb emberi megnyilatkozásnak. De ez aztán szilárd alap. Üzlet mindig és mindentit volt és lesz, ha nem így lett volna a múltban, nem terjesztette volna az angolszász faj félvad és barbár törzsek között, sötét és mocsaras földrészekben a civilizációt. Nekünk ideát nagyon kell biznunk az üzletben, amely végre jobb belátásra és több aktivitásra készíti Amerikát, a földnek egyetlen államát, amelynek módjában van kirántani Európát a kátyuból.

Némi izéletöt ad ennek a felfogásnak a helyes voltáról az a newyorki távirat, amely azt mondja, hogy Franciaország és az Egyesült-Államok között tárgyalások folynak. Ezek a tárgyalások meglehetősen idegesek és a franciákra nézve idegesítők is, mert nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a Ruhr-megszállással érzékenyen megbántották Amerikát. Amerikát érzékenyen megbántani csak egyetlen sarkán lehet, az anyagi érdek achilles-sarkán. „Bizonyos amerikai érdekeltségek — mondja a távirat — arról panaszkodnak, hogy a Ruhr-területen végrehajtott határozatlat következtében nagy veszteségeket szenvedtek. Ha ez a tény valóban bizonyul, akkor az Unió erélyes lépésre szánja el magát.” Vagyis ha kiderül, hogy az amerikai pénz veszteségeket szenvedett, hogy az amerikai üzlet rossz percekét élt át és egy és más gyár és üzem a Ruhr-megszállás következtében kellemetlen helyzetbe jutott, ha mindez kiderül, akkor Amerika energikus lesz. És könnyen kiderülhet, mert tudott dolog, hogy a német anilin-gyárak, amelyek az egész világnak szállítanak, óriási mennyiségű kékfestéket adnak el Amerika szövetségszövetvényeinek. A német szabotázás következtében ezek a német festékgyárak alig dolgoznak s így nincs módjukban az Amerikának való szállítás. Ugyanez az eset állhat fenn más német gyáraknál is és megfordítva, amikor az amerikai gyárak és üzemek szállítanak anyagot a Ruhr-vidék német gyárainak és üzemének. A határozatlatot a franciák Németország felé csúszalták meg, de most ime kárát látják ennek mások is, az angolok, az amerikaiak, az olaszok, a szövetségesek és semlegesek egyaránt. Az olaszok, akik az üzletet szent önzés-

nek nevezik, már pedzették ezeket a hurokat. Az olasz sajtó nem először hangoztatja: nem járja, hogy Franciaország a Ruhr-vidék minden ipari kincsét magának foglalja le. Olaszország jelen akar ott lenni, ahol a szent és az ércet osztogatják. Egyelőre még nincs szó osztogatásról, hiszen a franciák akkora mennyiséget se kapnak, mint amennyit a múltban a jóvátétel címén, de jellemző a világpolitika mentalitására ez a tökéletes üzletesség. Az amerikaiak sokkal prózaiabbak, ők nem nevezik szent önzésnek, egyszerűen érdekeknek. Ez az érdek, amely a leggazdagabb világ rész hatalmas életét mozgatja, nyilván visszahat Európára is, nyilván itt is beleszól majd a leromlott kontinens életébe. Hiszen nem valószínű, hogy

az erélyes lépés valóban be fog következni ellenkezőleg bizonyos, hogy Franciaország más uton kártalanítja Amerikát. De talán lesznek holnap vagy holnapután olyan súlyos amerikai érdekek veszélyeztetve, amelyek a jenkit cselekvésre kényszerítik, tetteles beavatkozásra. Ami alatt nem a háborút értjük, hanem a ridegen üzletinek mondott segítséget. Igaz, háborúval is szokás ilyen üzletet megindítani, példa erre a boxer-lázadás, amelynek ürügye alatt Európa hatalmai pacifizáltak Kínát és megszerették piacait, de Európában nem kell várni ilyen boxer-lázadásra. Ilyen csekélységek mi már rég túl vagyunk. A mi piacainkat csak úgy lehet megszerezni, ha segítenek rajtunk és fizetőképessé tesznek.

Ujabb incidensek a bukaresti egyetemen

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A bukaresti egyetemen a vizgák és a laboratóriumi munkák miatt tegnap újabb incidensek voltak. Három elsőéves orvostanhallgató jelent meg a második évfolyam laboratóriumában és felszólította a zsidó hallgatókat, hogy többé ne jöjjenek be a gyakorlati munkákra. A zsidó diákok ezt bejelentették Minulescu dékánnak, aki azt válaszolta, ne vegyék figyelembe a felszólítást és dolgozzanak csak tovább.

Pénteken reggel kilenc órakor a zsidó diákok újból megjelentek a laboratóriumban, de megjelent ott egy polgári ruhába öltözött hadnagy vezetésével több cuzista diák is és felszólította a zsidókat,

hogy azonnal távozzanak. A zsidó hallgatók Teodoru asszisztent akarták értesíteni a történetekről, de az antiszemita ebben megakadályozták őket. Röviddel ezután Anastasescu diák megütötte Sweizer zsidó hallgatót, mire a többiek távozásra kényszerítették a zsidó medikusokat.

A kolozsvári egyetemen a pénteki napon a szigorlatok rendben, incidens nélkül folytak le. Incidens csak az elmekörtani klinikán történt, ahol több diák — udvarias formában — távozásra kényszerített egy fiatal orvost, aki az elmekörtani klinikán most végzi kötelező négyhónapos orvosi gyakorlatát.

Ellenzéki deklarációk a nemzetgyűlésen

A kamara és a szenátus ülése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A ma meginduló alkotmányvita alkalmával az egyesült ellenzéki pártok deklarációt olvasnak fel, amelyben tiltakoznak az alkotmány ellen. A deklaráció hangja és tartalma olyan lesz, hogy megfeleljen a radikálisabb ellenzéki képviselők intencióinak is és mintegy bevezetője lesz a parlamenti obstrukciónak. A „Lupta” ma azt az értelműt közli, hogy az egyesült ellenzék akciójához több ellenzéki csoport is csatlakozni fog.

Megbízható helyről arról értesülünk — írja a „Lupta” —, hogy a Maniu-Lupu-Mihalache-deklarációval majdnem egyező szövegű nyilatkozatot olvas fel több bukovinai képviselő is, akik Florea Lupu vezetése alatt most restaurálták a régi bukovinai demokrata pártot. Ehhez a párt-hoz három képviselő is tartozik: Rauti, Simionovici és Marcu. Ezenkívül a párt-hoz tartozik Janou Flondor lovag is. Az averescanusok nem fognak ugyan csatlakozni az egyesült ellenzékhez, de magatartásukat a parlamentben és a parlamenten kívül egyaránt Maniúé akcióhoz fogják alkalmazni.

Deklarációt olvasnak fel a beszarabiai képviselők is, a volt Inuletz-párt dissidensei. Ezek hatan közös nyilatkozatban fognak állást foglalni az alkotmány ellen.

A kormány az utolsó napokban minden intézkedést megtett az esetleges obstrukció ellen és a liberális pártot majdnem minden este pártértekezleten informálja az eseményekről. Ezáltal állandó szoros érintkezést tartanak fenn a miniszterek a többségi képviselőkkel, hogy azok kivétel nélkül a fővárosban maradjanak a kétharmad többség biztosítására.

„Nem román ez az akció”

A kormánypárti Viitorul „Miért fog meghiusulni a nacionalista-caranista szövetség akciója” címen ma azt írja, hogy az ellenzék obstrukciós

szándékainak meghiusítására a kormány minden szükséges intézkedést megtett és bizonyos, hogy az obstrukció az alkotmányreform megszavazását nem fogja megakadályozni.

Ettől eltekintve azonban — írja a Viitorul — egyet-mást el kell mondanunk ennek az akciónak a nemzetellenes jellegéről, hogy bizonyítsuk, ezek az urak elsősorban nem románok. Ez a szövetség elősegíti az ország belső ellenségeinek a munkáját és az ország minden ellensége a nacionalisták és caranisták érvét használhatja fel az ország megragalmazására. A közvélemény ezt tudja és tudja ezt a többi ellenzéki pártok vezetői is. Jorga és Averescu is tisztában vannak ezzel és nem hajlandók az együttműködés látszatát sem fentartani a Maniu-Lupu-Mihalache-csoport akciójával. Nem román ez az akció — végzi a Viitorul — ezért fog oszofosan megbukni.

A kamara és szenátus

Bukarest, március 9. A kamarában a jegyzőkönyv felolvasásáról Madgearu kijelenti, hogy interpellációnak levétele a napirendről, a házszabályok flagrns megsértését jelenti. Duca külügyminiszter benyújtja a Lengyelországgal kötött egészségügyi konvenciók ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután a Ház megismételte a tegnapi eredménytelen szavazást és Madgearu 5 napra kizárta a kamara üléseiről. Együttal kimondotta a kamara, hogy Madgearu interpellációját a jövő csütörtöki ülés napirendjére tűzi ki.

Brandsch Rudolf a csatolt területek katonai nyugdíjasainak ügyében interpellál, akiknek helyzete teljesen vigasztalan.

Az ülés folyik.

Majláth és Széchenyi püspökök körüli A szenátus ülésén Polikrat, Majláth püspök beszédével foglalkozva kijelenti, hogy a magyarok-

nak békében kell élniök az uralkodó elemmel és nem szabad kihívó magatartást tanúsítaniok.

Constantinescu miniszter rámutat arra, hogy helytelen dolog egyes személyek izolált cselekményét egy egész népre általánosítani. A kormány meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket a nemzetellenes tendenciákkal szemben.

Pangrati felhossa gróf Széchenyi nagyváradi püspök esetét, aki szerinte tagja a román szenátusnak és a magyar parlamentnek is.

Banu kultuszminiszter vizsgálatot ígér ebben az ügyben.

Ferechiude elnök közli, hogy Széchenyi nevét törölték a szenátus tagjainak névsorából.

Rusz Mária halála — baleset

Nyilatkozik a bünyügyi osztály főnöke. Még egy hirtelen haláleset

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Rusz Mária halála körül támadt bonyodalom a megoldás felé közeledik. Egyre valószínűbbnek látszik, hogy a törvényszéki boncolás eredményének ellenére Rusz Mária még sem lett erőszak áldozata. A rendőrség ugyanis pénteken reggel kihallgatta a teológia lakóit, akik egyöntetűen kizárt dolognak mondták, hogy Blaj János fűtőmester megölte volna Ruzs Mária. A gyilkosságra semmi oka nem lehetett, mert az asszonynak pénze nem volt és különben is azelőtt sohasem látta. A fűtőt mindenki komoly, csendes természetű embernek ismeri, akinek családja van. Blaj ártatlansága mellett azonban leginkább az a körülmény szól, hogy a házban a lakók közül senki semmilyen gyanusát nem vett észre. Sőt, két tanu, aki látta Ruzs Mária, határozottan azt állítja, hogy nem volt józan és így kézenfekvő az a feltevés, hogy az asszonyt az alkohol ölte meg.

Az elterjedt hírekkel szemben Andreescu rendőrkapitány, a bünyügyi osztály főnöke kijelentette, hogy Blaj Jánost a rendőrség nem tartóztatta le, mert erre semmilyen ok nem volt. Andreescu kapitány véleménye szerint a halált az a koponyarepedés okozta, amit Ruzs Mária akkor szenvedett, amikor a fűtőház meredek lépcsőjén levánszorgott. Az asszony valószínűleg többször lebukott, megütötte a fejét és agyvérzést kapott. Ezzel magyarázhatók a testén talált ütési nyomok is, amelyek arra a következtetésre juttatták a törvényszéki bonctani intézet első tanáregését, hogy Ruzs Mária nem természetes halállal halt meg. A rendőrség — mondotta Andreescu kapitány — mindenestre tovább folytatja a nyomozást és újabb tanukat fog kihallgatni. Reméli, hogy az ügy iratait ma már átteheti az ügyészséghez.

Különös véletlen, hogy esütörtökön délután ismét hirtelen halálesetet jelentettek a rendőrségen. Az elhalálozás szinte azonos körülmények között történt, mint a Ruzs Máriaé, azzal a különbséggel, hogy az áldozat ebben az esetben férfi. Sándor István egyetemi szolga tegnap délután betért a Főter 12. szám alatt lakó Kőbori Mihály portáshoz és megkérte, engedje meg, hogy lepihenjen egy kissé. Kőbori állítása szerint Sándor ittas volt és ezért teljesítette kívánságát. Estefelé, amikor felakarta költöni, ijedten vette észre, hogy a szolga meghalt. Értesítésére az inspekción rendőrtiszt a tisztiorvos kíséretében kiszállt a helyszínre. A rendőrorvos konstata, hogy Sándor István természetes halállal halt meg, a testén külső sérülés nincs. Tekintettel azonban arra, hogy pár nap alatt ez már a második gyanús hirtelen haláleset, a rendőrorvos intézkedésére a hullát a bonctani intézetbe szállították.

Az első angol tiltakozás Párisban

Tárgyalások a franciák és a németek között

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, március 9. Robert Cecil a vidéken nagy hallgatóság előtt beszélt. Hangoztatta, hogy elérkezett az idő, amikor Franciaországnak meg kell mondani: eddig és ne tovább! Nem engedhetjük meg magunknak, hogy egész Európa egy káosszá váljon. Mi a béke mellett vagyunk és békét akarunk. Kifejezte továbbá azt a nézetét, hogy minél korábban utalják a kérdést a népszövetség elé, annál valószínűbb a végleges kielégítő megoldás.

Az angol lapok kommentárok kíséretében közlik a kereskedelmi kamara tiltakozását a franciák Ruhr-akciójával szemben és rámutatnak arra, hogy az akció sérelmes és káros az angol kereskedelemre. Egy interpellációra Bonar Law kijelentette, hogy a Ruhr-probléma még nincs megoldva. Az angol kormány most tárgyal Párisban, hogy az angol nagyiparosok érdekeit a Ruhr-akcióval kapcsolatban megvédje.

Az „Ewening Standard“ tudni véli, hogy az angolok jogi okokkal támogatott tiltakozó jegyzéket intéztek a francia kormányhoz, amely elsősorban a hidfők között lévő területek francia megszállásával foglalkozott.

Páris tárgyai akar

Páris, márc. 9. Külpolitikailag jól informált helyről jelentik: Párisban kulisszák mögött német-francia tárgyalásokra készülnek. A kormány most már valamivel megváltozott nézőpont szerint fogja fel a helyzetet és most már nincs szó produktív zálogról, sem Franciaország biztonságának védőbástyáról, hanem csak megköthető szerződésnek biztosítékairól. A megszállás ugyanolyan mértékben fog csökkenni, mint ahogy Németország tárgyalásokra hajlandó.

Berlin, márc. 9. Sorge, a Krupp-művek igazgatója és a német ipar birodalmi bizottsága elnökségének tagja kijelentette egy újságíró előtt, hogy a német ipar mindig hajlandó volt és most is hajlandó a lehetőség határain belül közreműködve a jóvátétel megoldásában résztvenni. Ez azonban csak olyan tárgyalásokon történhet, amelyekben Németország mint egyenjogú fél vesz részt.

Továbbtart a megszállás

Berlin, márc. 9. Dortmund város megszállása után a francia csapatok a városot negyven kilométernyire fekvő Ham felé igyekeznek. A Mannheim melletti Rajna kikötő megszállását a franciák kiterjesztették azzal, hogy átkeltek a Rajnán és megszállták a túlsóli kikötőt, vámvivatalt, a pályaudvart, a kímiai és egyéb gyárak helyiségeit. Ezeket az épületeket csapatelszámokra használták fel. A német kormány párisi, londoni és brüsszeli nagykövetei tiltakozó jegyzéket nyújtottak át akkreditáló kormányaiknál a rajnai szövetséges bizottság által német tisztviselőkre kiszabott fogházbüntetések miatt, holott e tisztviselők hűek maradtak hazájukhoz.

Munkások Cunó ellen

Páris, március 9. Düsseldorf jelentés szerint a munkások egyhangulag elítélik a Cuno kancellár beszédében megnyilvánult ellenállási szellemet és hangoztatják, hogy Berlinnek meg kell indítani a tárgyalásokat a teljes kapituláció bekövetkezése előtt. A munkanélküliség napról-napra nő, naponta átlag harminc ember kéri besorozását az idegen légióba. (Rador.)

Kommunista összeesküvés Belgiumban

Brüsszel, március 9. A Havas-ügynökség jelentése szerint a berginagi bányakerület fémipari

sztrájk megvizsgálása alkalmából, az egész országra kiterjedő kommunista összeesküvést fedeztek fel. Brüsszelben, Antwerpenben, Lüttichben, Charlevoisben és Gentben körülbelül negyven kommunistát tartóztattak le, akiket külföldi pénzzel támogatnak.

A bajorországi puccsot a franciák szervezték

München, március 9. Kahr volt miniszterelnök a hazafias szervezet elnöki tisztjéről lemondott. A szociáldemokraták szerint a lemondás azért történt, mert Kahr a puccsban résztvett. Mások azt mondják, hogy azért mondott le, mert ezzel is bizonyítani akarta, hogy az összeesküvéshez semmi kapcsolata nincs és az elszakadási mozgalmaktól távol áll. Egyébként megállapították, hogy a bajor összeesküvésbe a francia megbízott is be lett avatva. Az összeesküvők állítólag Franciaországtól harminceöt ágyut kaptak. Nyilvánvalóan látszik, hogy a francia kormány müncheni követe révén szította az elszakadási és monarchista mozgalmat, hogy ezzel is gyengítse a birodalom egységét.

Hollandia is tiltakozik

Amsterdam, március 9. A Wolf-ügynökség jelentése szerint Hollandia tiltakozott a francia kormányról a francia-belga zárlat miatt, mert az bele nyúl a rajnai hajózásba és sérti a rajnai hajózásra vonatkozó nemzetközi egyezményt, Hollandiának pedig tetemes károkat okoz.

Megélhetés, bérek, elhelyezkedési lehetőség Csehszlovákiában

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Szlovenszko, február végén. Erre az országra még ma is csak azt lehet mondani: gazdasági válságban van. Az emberek borzasztóan haragsznak Rasinra. Még halála után is. Erőszakkal fel akarta emelni a cseh korona értékét. Ezzel azután elvágta a lehetőséget annak, hogy a külföld valamilyen is vásárolhasson Csehszlovákiában. A gyárak állanak. Beszéltem sok iparteleptulajdonossal, ezek mind azzal a tervvel foglalkoznak, hogy átvizslik gyárukat Magyarországra. Mondom: ez a tónus. Krízis, munkanélküliség. A városok tele vannak munkanélküliekkel. Igaz, az állam ad nekik segílyt. Egyedül a parasztok azok, akik jómódban vannak, mert földet kaptak a lábuk alá, termelnek, eladnak.

A megélhetés drága. Egy személyre legalább ezer korona kell havonta. Szüksélen. Egy szoba körülbelül háromszáz koronába, kosztábona ötszázba kerül. Csupán a ruhacikk azok, amelyeket aránylag olcsón lehet vásárolni. Négy száz, ötszáz koronáért nagyon jó öltönyt lehet kapni. Jó kalapot negyven, ötven koronáért. Pár cipőt száz, százötven koronáért. De olcsóbban is. Egy gallér öt korona (ez már drága) harisnyát, jót, öt-hat koronáért.

A fizetésnek ennek arányában alakulnak. Kezdőfizetés, legtöbb szakmában, ezer korona. Elég jó fizetés ezeröttszáz korona, jó fizetés kétezer korona, ettől feljebb négyezer koronáig terjednek a legnagyobb fizetések. Általában: a fixfizetéseknek van ma a legjobb helyzetük Csehszlovákiában. Alig van olyan alkalmazott, aki ne élne jól és emellett legalább ötszáz koronát meg nem takaríthatna havonta. Ez már maga háromezer lei. Ezzel szemben: a tőkés megesszik a pénzüket. Különösen a

NAGY MENNYISÉGŰ PORCELLÁN VAN
RAKTÁRON

Főüzlet:
Cluj, Piața Unirii
13. sz.

FISCHER

Telefon:
városi üzlethez 10-02
raktárhoz 10-03

Bucure
legmagas
gyakért, tő
nemekért.

Roth

gyárosok. Ezek irigylük alkalmazottaikat. Azoknak nem kell nagy adót fizetniük, a város nem terheli meg őket illetékekkel és egyéb, mindenféle címen való kirovásokkal.

Ez az oka annak, hogy ma már a házasságok száma is megcsökkent Csahszlovákiában. Eddig jelentős hozományokat adtak. A gyenge valutájú államok ifjai mind a csehszlovákiai lányok felé kacsintgattak. Akkoriban még négy-öttszáz ezer cseh korona hozomány nem volt ritka eset. Ma százezer korona a legnagyobbak közé tartozik.

Elhelyezkedési lehetőség: minimális. Mint-hogy sok a munkanélküli, ez magától értetődik. Most tavaszra várnak valami javulást. Rasin meghalt. Ha utóda, aki most az egyedüli, skiben biznak, el tudja érni, hogy a cseh korona a jelenleginél néhány ponttal alábbra, tehát a világforgalomban is pozícióbilisé stabilizálódik Zürichben, áldani fogják, mert a gyárakban akkor talán újra megindul a munka.

(b. a.)

Jiddis dalestély Budapesten

Budapestről jelentik: Az elmúlt héten a „Mult és Jövő“ jiddis népdal-estélyt rendezett a zeneakadémia nagytermében. Az estélyen különböző stílusúak művészei, zenészek, közöttük Dienzl Oszkár is, régi héber népdalokat adtak elő, és a Talmud idejéből ránkmaradt és liturgiánkban majdnem változatlanul konzerválódott középkori, szomorú énekeket. Több sóvárgó chaszid-dal, régi orosz motívumokkal telt ukrán zsidó nóta, a spanyol-mór időkől ránk maradt mély és finom melódia hangzott el művészi ajkakról a teremben, amelyet a legjobb pesti publikum — közöttük számos magyar intellektuel — az utolsó helyig megtöltött.

Az estély a magyar főváros művészeti eseménye volt. A napilapok pártállásra való tekintet nélkül melegen emlékeztek meg róla.

Az Ujság ezt írta:

„Magas színvonalú művészeti rendezést a Mult és Jövő. A hangverseny egyik legérdekesebb része a zsidó népdalok előadása volt. Ezeket a ritkán hallható dalokat igazán érdemes volna többször előadni, hogy szépségüket a közönség szélesebb rétege is megismerhesse. A közönség melegen ünnepelt minden közreműködőt...“

A „Pester Lloyd“ különösen a szavaló művészeket dícséri, elsősorban Orbán Gábort, aki egy Gordon-köteményt szavalt nemes pátozzsal. Vajda Elza, a bécsi opera volt tagja az ismert palesztinai népdalt Am Jiszrael chaj énekelte tomboló hatással.

Az estéről egy kurzuslap, a Milotay István szerkesztésében megjelenő „Magyarország“ tárcában számol be és többek között ezeket írja:

„Akinek netán kétségei voltak még a zsidóság faji különállását illetőleg, az a vasárnapi zsidó népdal-estély döntő bizonyítékot kaphatott róla. A Zeneakadémia nagyterme az utolsó székig megtelt, még a pódiumra is jutott közönség. Mint idegennek, aki a gyülekezetbe tévedt, egészen furcsa volt ezt a közönséget így együtt látni s ugyszólván perceről-percere tapasztalni a zsidó faji öntudat fanatikus megnyilatkozását. A lelkesedés, amely a termet fűtötte, sokkal több a szépért való l'art pour l'art lelkesedésnél. Ez az abszolút szépen, jóval túl a mi szépségünknek szolt...“

Az estély nagy sikere beszédes bizonyítéka a zsidó nemzeti gondolat térhódításának azokon a területeken is, ahol ezelőtt tudni nem akartak zsidó népiességéről. Budapesten a zsidó művészetet át egyébként sikeresen honosul meg a patriachális, szép, szerénységet és egyszerűséget követelő zsidó társadalmi élet.

Bucuresti
arany- és ezüstbevaltó

legmagasabb árakat fizet arany tárgyakért, törött arany és ezüst pénznemekért, gyémánt- és briliánsért! Deák F.-u. 4. sz. 1477

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

Külön futár indult Konstantinápolyba az angorai kormány ellenjavaslatával

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Angora, március 9. Tegnap délután külön futár indult Konstantinápolyba az angorai kormány ellenjavaslatával. Ha a szövetségesek megbízottai elfogadják ezeket a javaslatokat, az angorai kormány bizottságot küld ki. A török bizottság akkor indul és odamegy, ahogy ezt közös egyetértéssel megállapítják.

Konstantinápoly, márc. 9. A török kormány teljes győzelmet aratott a tulzókon. A nemzetgyűlés elutasította ugyan a lausannei békeszerződést, de módot nyújtott a kormánynak szabadon tárgyalni azokról a kérdésekről, amelyekben Lausanneban nehézségek merültek fel. A lausannei szerződés elutasítását az angol kormány köreit nem lepte meg. Az angol kormány hajlandó újabb tárgyalást kezdeni, ha Törökország komoly békeakarat bizonyosságát adja. Párisban hivatalosan kijelentették, hogy ha az angorai kormány elfogadható ellenjavaslatokat terjeszt elő, a francia kormány hajlandó lesz a tárgyalások újrafelvételére.

Míg a szövetségesek az iraki petróleumtelepek fölött vitatkoznak Törökországgal, addig ezen területeknek új igénylője támadt. Abdul Hamid idejében ugyanis ezeket a területeket a szultán javára lefoglalták. Később Hakki pasa nagyvezír egyezményt kötött az angolokkal, mely ezeket a területeket az angoloknak engedte át. Az új török rezsim azonban nem ismeri el az Abdul Hamid emberei által kötött egyezmények érvényességét. Ennek alapján Abdul Hamid örökösei előállítottak és maguknak követelik a petróleumterületeket, melyeket közben egy amerikai konzorciumnak engedtek át. Abdul Hamid örökösei magánjogi alapon

Kötelezővé kell tenni az irodalmi fordításokat

A „Rampa“ érdekes indítványa a szerzőjogról szóló törvénytervezethez

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Megemlékeztünk tegnap Banu művészeti miniszter jelentéséről, amellyel a parlament elé terjesztett és az irodalmi és művészeti tulajdonjogra vonatkozó törvénytervezet kíséri. A fővárosi művészeti és szépirodalmi napilapja, a „Rampa“ ma vezetőhelyen foglalkozik a miniszter jelentésével és mintán megállapítja, hogy a javaslat már tovább nem halasztható megoldást ad a szerzői jogok terén, érdekes módosítást, helyesebben kiegészítést ajánl a „fordítások“ körüli jogokat illetően.

Banu miniszter ur javaslatára — kezdi Alexandru Colin cikkíró — az irodalmi fordításoknak csak anyagi oldalával foglalkozik, de figyelmen kívül hagyja a fordítások erkölcsi hatásait, amelyeket kétségkívül szabályozni kell. A kereskedelmi törvény az üzletek bérlői számára kötelezővé teszi nemcsak a bérösszeg pontos fizetését, de bünteti a bérlőt, aki az üzlet erkölcsi értéke ellen vét. Amit tehát — nagyon helyesen — megtesz a törvény az olajbogyókereskedő érdekében, meg kell tennie az írók érdekében is, akiknek műveit lefordítják.

Külön szakaszt kell felvenni, amely kimondja, hogy csak jó fordításokat szabad kiadni. Román nyelven alig jelent meg értékes fordítás, már pedig erre még nagy szükségünk van. Mindaddig pedig, míg az olvasóközönség nem kényszeríti a kiadókat a könyv visszatartására által a jó fordításokra, az államnak kell pótolnia a közönség könyv-kiválasztó érzékének hiányát. Állandó bizottság alakul, az akadémia, nemzeti színház, irodalmi és művész

állanak és éppen ezért nagyon érdekes lesz, hogy mennyiben tudják igényeiket érvényesíteni a világpolitikai versengéssel szemben.

Franciaországban nagy az elkedvetlenedés afelől, hogy a törökök nem sokat törődnek a franciák állítólagos előjogaival. Akárhol is akarja Franciaország a mult évi török-francia barátkozás gyümölcseit beszédni, mindenütt már másokat talál ott. A bagdadi vasut mellékágainak kiépítését amerikaiak kerítették a kezükbe. 1913-ban ugyan Franciaország koncessziót kapott a sassun—sivas—arganai vonal kiépítésére. Mikor azonban ezidén a francia vasuttársaság igazgatója, D. Dumas erre tigyelmezettette az angorai kormányt, azt a választ kapta, hogy a koncessziót azóta a nemzetgyűlés egy amerikai társaságra vitte át. „Nagyon sok baj van a francia kapitalistákkal“ — emlegetik a törökök, akik megunták, hogy örökös francia igényekkel, francia támogatással azonban, sohase találkozzanak.

Meg lehet menteni a hékét Keleten

Páris, márc. 9. A francia kormány — hivatalos jelentés szerint — hajlandó vizsgálat tárgyává tenni az angorai nemzetgyűlés javaslatait és amennyiben azokat vitathatóknak találja, felveszi a tárgyalások fonalát a törökökkel.

Az angorai kormány konstantinápolyi képviselője jegyzéket nyújtott át a szövetséges főmegbízottnak, amelyben tiltakozik a görög-török hadifogolykicsérésre vonatkozó lausannei egyezmény megsértése ellen.

Bukarest hivatalos köreiből az angorai nemzetgyűlés határozata dacára optimista a hangulat és remélik, hogy sikerülni fog oly formulát találni, mely megmenti a békét.

egyesületek képviselőiből, amely akár előzetesen akár utólagosan megállapítja: alkalmas-e a kérdéses mű fordításra, szükséges-e ennek a munkának a lefordítása és alkalmas-e az író, aki a fordításra vállalkozik, a feladat kielégítő megoldására.

Ugyanakkor a törvény tegye kötelezővé az irodalmi és művészeti szempontból szükséges világ-irodalmi termékek lefordítását románra; ezáltal beláthatatlanul sokat nyerne a román kultúra, de segítenének vele a román írók nem éppen kielégítő anyagi helyzetén is.

Remélem, — végzi érdekes javaslatát a cikkíró — hogy Banu miniszter ur nem zárkózik el az előadottak elől.

Sztrájk a végletekig a francia hányákban

Berlin, március 9. Saint Etienne bányamedence munkásai utolsó tilésükön végletekig tartó sztrájk kimondása mellett határoztak.

Eredeti gyári árak! Eredeti gyári árak!

„HELIOS“

kötött-szövött árúgyár lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Fötér)
7.

Óriási választék kötött és szövött árukban, harisnyák és keztyükben!

Szörmék művészies feldolgozása

Déri Lajos,

Cluj, strada Memorandului (v. Unió-utca) 3.
Eredeti modellek! Telefon 12—12. 1869

Egy Palesztina-tankönyv

Erec Jisrael (Palesztina) héber földrajza, középiskolának és magánhasználatra. Irta dr. Klein Samuel ersekújvári főrabbi. „Menorah” kiadása.

Sohol sem mutatkozik oly élénken az a lelkiátalakulás, amelyen a zsidóság a palesztinai események hatása alatt átment, mint a zsidói irodalomban. Különösen pedig a palesztinai irodalomban.

Már 100 év előtt is megjelent egy héber Palesztina-földrajz, Salómó Lewinsohntól „Mechkére Arc” címen (Wien 1819). De ez — jellemzően a korára — kifejezetten azért íródott, hogy felderítse és meghatározza azokat helység- és folyóneveket, amelyek a Szentírásban előfordulnak, hogy így a Szentírásban előforduló eseményeket földrajzi szempontból megvilágítsa. A mű tehát kizárólag a multnak szól.

Egészen más hangulat hatja át S. Hornsteinnak 1898-ban ugyancsak Wienben megjelent „Givat Saul” című héber Palesztina-földrajzát. Ekkor a Petach-Tikva, Rison-Cion és Ros-Piná kolónia már 10 év óta fennállott és a szerző oly hévvel beszél — előszavában — az újonnan épülő kolóniákról, hogy egy hivatásos cionista agitátor is példát vehetne róla. De bevallott célja már nem a mult, hanem a jelen. Kalauz akar lenni azok számára, akik Palesztinába szándékoznak vándorolni és a héberül olvasó közönség körében is föl akarja keltetni a Szentföld iránti szeretetet. Látszik azonban, hogy a szerző a mű megírásával inkább saját lelkiszükségletének, mint a közszükségletnek akart eleget tenni.

Klein dr. műve már nem propaganda mű, amely Palesztinának híveket akar szerezni. Művére már várt a közönség. Ez már egy teljesen modern földrajz, amely kiterjed a földmívelés, az ipar és a kereskedelem szempontjaira is és számbaveszi az országnak elvárható fejlődését is. Klein dr. műve leginkább a jövőt tartja szem előtt. A jövőért való lelkesedés adja meg a könyv alaptónusát. De azért a multról sem feledkeznek meg. A mű 150 oldal foglalt magában. Az első 22 oldal az általános rész, amely a következő szakaszokból áll: 1. Erec Jisrael határai, területei. 2. Az ország természet, történeti és közigazgatási felosztása. 3. Felülete és geológiája. 4. Vízrajz. 5. Az utak. Az általános rész után — vidékek szerint — a városok és romok részletezése következik, ami a könyv javarészt teszi. Majd a klíma, a flóra, a fauna és a lakosság tárgyalására tér át. Utóbbi keretében az összes zsidó kolóniákról közül nagyon használható statisztikát.

A további 20 oldalon az összes elmondottakra, de különösen a történetileg nevezetes helyekre vonatkozó tudományos megjegyzések, a Talmud és Midras egész óriási irodalmában és egyéb tudományos művekben s folyóiratokban található kútfők vannak felsorakoztatva. És itt mutatkozik a szerző igazi mióltában, mert tudós kutató ő és csak másodsorban tankönyvíró pedagógus. A mű mint tankönyv túl tömör. De annál nagyobb érdeklődéssel várhatjuk a szerző előszavában beígért Palesztina tudományos nagy földrajzát.

A mű használhatóságát nagyban elősegíti a könyvhöz mellékelte Palesztina és Jeruzsálem térképe, továbbá több tájkép és végre az összes helységneveknek alfabetikus sorrendben összegyűjtött jegyzéke, amely külön csoportosítja a héber ósneveket, a római és görög, valamint az új héber és arab neveket. A könyv ára negyven lei, ami a mai könyvárak mellett nagyon olcsónak mondható.

Fleischer Lipót

— Fölemelték az őrési díjakat. A központi lisztbizottság bukaresti hivatala ma arról értesítette a kolozsvári élelmiszeri hatóságokat, hogy az őrési díjat háromszázötven leiben állapították meg vagononként. Az új intézkedésről az érdekelteket értesítették.

A vallás Szovjetországban

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az angliai zsidók szervezete, a Board of Deputies nemrég gyűlést tartott, amelyen megvitatották a kelet-európai zsidók helyzetét. Különösen az egyre növekvő főiskolai antiszemitizmus aggasztja Anglia zsidóságát, mert ez sok ezer zsidó fiatalembert kerget a bizonytalanságba. Elhatározták, hogy mozgalmat indítanak a közép- és kelet-európai zsidó főiskolai hallgatók helyzetének megjavítására.

A gyűlésen Lucien Wolff, a Joint Foreign Committee nevében jelentést tett az oroszországi zsidóság helyzetéről és arról a levélváltásról, amely közte és a szovjetkormány között ezügyben lefolyt. A jelentés legérdekesebb része ismerteti azokat a törvényeket és rendeleteket, amelyek szovjetországban a vallásgyakorlat kérdésében érvényben vannak. Mint rendkívül jellemző dokumentumokat, itt közöljük Lucien Wolff jelentése alapján, a szovjet vallási rendelkezéseit:

Az egyház és állam szétválasztásáról szóló dekretum kilencedik szakasza így szól: Az iskola független az egyháztól. Vallási doktrínák tanítása tilos minden állami és nyilvános iskolában, valamint magániskolákban is, ahol általános oktatás folyik.

A büntetőtörvénykönyv 119. paragrafusa kimondja: A tömegek vallási előítéletének felhasználása a munkás-parasztkormányzati rendszer megbuktatására halállal büntetett. Ugyancsak halálbüntetés jár azért, ha a vallási törvények örve alatt a törvények be nem tartására bujtogatnak.

A 121. paragrafus kimondja, hogy gyermekek és kiskorúak vallásoktatása nyilvános vagy magániskolákban egy évig terjedhető kényszermunkával büntetett.

A 123. paragrafus kimondja, hogy szigorúan tilos vallási ceremóniák megtartása állami vagy kormányintézményekben, valamint vallási jellegű előadások és képek terjesztése. A törvény áthágóit három hónapig terjedő kényszermunkával vagy 500 aranyrubelig terjedő pénzbírsággal büntetik.

Az odesszai szovjethatóságok 286. számú dekretuma a következőket tartalmazza:

Az 1919. évi január 22-én kelt dekretum 10. paragrafusa alapján a kormány odesszai végrehajtóbizottsága elrendeli:

1. Az összes vallási jellegű zsidó iskolák nyomban bezárandók.
2. Tilos 18 éven aluli személyeket vallásoktatásban részesíteni.
3. A héber nyelv tanítása alkalmával tilos, bibliai vagy más vallási jellegű segédkönyveket használni.

A dekretum megszegői fölött az odesszai törvényszék fog ítélni. A dekretumot Averina, a végrehajtóbizottság elnöke írta alá.

A Joint Foreign Committee értesülése szerint a közelgő husvéti ünnepeken általános vallásellenes tüntetést készülnék rendezni Oroszországban.

A fajkérdésről

Félix von Luschan, a kiváló antropológus most adta közre egyik írását, amely ezt a címet viseli: „Fajok, népek, nyelvek.” A könyvből közöljük a következő részletet:

„Az emberiség egy másik csoportja a kelet-ázsiaiakkal rokon Himalája-népekből tevődik: ilyenek a lopcsa, a naga, a garos és más népek. Indianának többi népei, körülbelül 210 millió, az árja nyelvet beszélik, mely közel áll a perzsa és kurd nyelvhez, de egy csoportba tartozik a trák, illir, görög, olasz, lettózláv, germán és kelta nyelvekkel, amelyeket az indogermán nyelvcsaláddhoz szokás sorolni. Ez a rokonság azonban tisztára nyelvi természetű és teljesen hamis a felfogás, amit egyébként még Franz Miller vallott, hogy szó sem lehet egy indogermán néptörzsről.

Ilyen néptörzs nincs és soha nem is volt. Hasonlóképpen el kell háritani mindazokat a fogalmakat, amik az „árja fajiságra” vonatkoznak. Lehet ugyan árja nyelvekről beszélni, minthogy ez a fogalom többféleképpen magyarázható és némelyek csak a mai perzsa és örmény nyelvre vonatkoztatják, míg mások továbbmenően a két nyelv rokonnaira is. De árja fajról beszélni képtelenség és még nagyobb képtelenség árja koponyákról, vagy árja arctípusról szólni. Olyasmi ez, mintha hosszúfejű nyelvekről vagy barnaszínű gramatikáról beszélne.

Ami pedig a zsidó faj tisztaságát illeti, elég ha egy pillantást vetünk a statisztikai táblára. Ebből láthatjuk, hogy ilyen egység nincs. Amint hogy nincs indogermán vagy árja faj, éppúgy nincs zsidó faj sem. Van egy általános keleti típus, amelyben a zsidók, görögök, örmények és kisebb mértékben egyéb előázsiai népek szerepelnek. A zsidóság a történelemben már mint fajilag keveredett nép lépett be és azóta is kölcsönhatásban van szomszédaival.”

**Harisnya, keztü és kötött-
áruk különlegességek
eredeti gyári árban**

BLATT

kötött-szőött árukása Cluj, Fő tér 13.

JÜD. BUCH-HANDLUNG „Safruth” ספרים האסדרלונג Cluj, Str. St. A. Josif Nr. 1.

הדפוסים אישיותהל אין רומיל ספרים צו זעהר
Hebraica und Judaica פרויינט. האסדרלונג
אין אלטן שוויצן, מוזיקאלען פארשטאנד-בולדער
אנד אונטערשטאטען: אין סליתים נרוים
וקטנים תפילין ציצית ומזוזות מנילות
און וואנדער און רייך אסאייזשעס לאזער ::
מיט אונד שרייבער שראלעטן איינען דאזען רבאטא

Marha és sertésexportálók!

„Recompens” kereskedelmi és fuvarlevél felülvizsgálási iroda Timişoara, str. Memorandumului (Királyutca) 42. 5259

A legjobb minőségű lámpa!
Ha takarékos akar lenni, csak ezen félvattos lámpát használja!

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

HIREK

Metes Péter lemondott prefektusi állásáról. A parlament tegnapi ülésén igazolta dr. Metes Péter mandátumát. Ezzel egyidejűleg a Kolozs megyei és Kolozsvár város prefektusi állása hivatalosan is megüresedett. Metes ugyanis megígérte, hogy csak abban az esetben mond le a prefektúra vezetői tiszttségéről, ha képviselői megbízólevélét a kamara igazolóbizottsága szabályszerűnek találja. Ez megtörtént. A volt prefektus valószínűleg Kolozsváron ügyvédi irodát fog nyitni. Utódjául még mindig Fabius ügyvédet és Martonóczy professzort emlegetik, de az utolsó napokban új név is felmerült: Porde János törvényszéki bíró. Pordea ezidőig Kolozsvári ügyészségnél van beosztva.

Végetértek Kolozsváron a kisajátítási munkálatok. Kolozsváron az agrárreform végrehajtására vonatkozó munkálatok első része befejeződött. A kisajátítási munkálatok végetértek s most már a közeljövőben a kisajátított ingatlanok kiosztása kerül sorra. A kormány Kolozsváron a kisajátítási munkálatok vezetésével Crucin vezetőjársírot bízta meg, aki ezzel a hosszú hónapokat igénylő munkával most kezdte el. A kisajátítás rendjén a Kolozsvár határában lévő ingatlanokból hétezer holdat minősítenek kisajátítandónak. Az elsőfokú agrárbizottság is hozzájárult ehhez a határozathoz. Így tehát eltekintve azokról az esetektől, melyekben az ingatlanok tulajdonosai revíziót kértek, az eljárás már be van fejezve. Az agrárreform végrehajtásának második lépése, az igényjogosultak névsorának összeállítása is megtörtént. Az elsőfokú agrárbizottság a kerületekben végrehajtott összeírás alapján 1007 igényjogosultat talált, akik nagyjából mind földművesek, de föld nélküli emberek. Az igényjogosultak listáját a megyei agrárbizottság is felülvizsgálta és azt jóvá is hagyta.

Irineu mérnököt is letartóztatták. Bukarestből jelentik: A Sospir-társaság elleni bűnper vizsgálóbírája tegnapi érendelte Irineu mérnök cégjegyző letartóztatását, aki a már fogságban lévő Becatu mérnök bűntársa volt a hamisítások elkövetésében.

Hétfőn kezdődik az erdélyi lakókongresszusa. A csatolt területeken alakult lakóhelyi-szövetségek, mint az Uj Kelet már megírta, kongresszusra gyűlnek össze, hogy a lakberleti törvény rendelkezéseivel szemben egyöntetű álláspontot helyezkedjenek. A kongresszus március 11-én és 12-én lesz Nagyváradon és többek között foglalkozni fog a bukaresti bizottságnak azzal a tervével, hogy az üzlethelyiségeket szabadabbá tegyék és a lakások bérét kétszeresére, esetleg háromszorosra emelhesék a háztulajdonosok.

Az osztrák-magyar közös vagyon felosztása. Budapestről jelentik: Ma délután kezdődtek meg Bécsben Kienböck osztrák pénzügyminiszter elnöklésével a Budapestben történt megállapodásoknak megfelelően a két állam között függőben maradt azokra a pénzügyi kérdésekre vonatkozó tárgyalások, amelyek főképpen a volt osztrák-magyar monarchia közös tulajdonának felszámolásából erednek. A tárgyalások magyar részről Masirevich követ vezetői és kivülre résztvesznek a magyar küldöttségben az érdekelt magyar minisztériumok képviselői, valamint a bécsi magyar felszámoló bizottság delegátusai. Az elintézésre váró anyagot négy albizottság dolgozza fel. Ezek között már fel is osztották az egyes ügyeket. Magyar részről az a kívánságot fejezték ki, hogy a tárgyalásoknak egy részét Budapesten folytassák és az osztrákok készséggel hozzá is járultak, hogy a magyar tulajdonra vonatkozó ügyeket Budapesten tárgyalják. A tárgyalási anyag terjedelmére való tekintettel számolni lehet azzal, hogy a tárgyalások hosszabb időt vesznek igényt.

Oroszországban meggyilkoltak egy kommunista-vezért. Berlinből jelentik: Leutner német kommunista-vezért, aki egy küldöttséggel Moszkvába utazott, orosz területen meggyilkolták.

Legújabb divat szerinti ruhák Lukács úri divatüzletében készülnek Wesselényi-u. 20. I-ső emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

Huszezer jugoszláv kivándorol Magyarországból. Bécsből jelentik: A belgrádi külügyminisztériumban az illetékes körök egy értekezleten a Magyarországon élő jugoszláv alattvalók repatriálásával foglalkoztak. Huszezer emberről van szó, akik Jugoszláviába optáltak és vissza akarnak vándorolni oda. Ezeket Délserbiában gyarmatosítani fogják. Az optálók első csoportja már el is hagyta Magyarországot és megérkezett Szerbiába.

Revolveres támadás a lipcsei vásáron. Berlinből jelentik: A lipcsei vásár intézősége tudvalevőleg elhatározta, hogy ezidőn franciák és belgák nem látogathatják a tavaszi vásárt. Jösszer belga kereskedőnek mégis sikerült bejutnia a vásár területére, ahol svájci ismerősével sétált. Sétálkozás közben hangosan beszélgetett franciául, ami egy német társaságban lévő angol kereskedőnek feltűnt. Az angol figyelmeztette a beszélőket, hogy ne viselkedjenek provokálólag. A figyelmeztetést heves szóváltás követte. Amikor az angol társaságával együtt továbbment, hirtelen revolverdörmögés hangzott el, az angol kereskedő felsikoltott, a lövés lábat érte. A belga kereskedő és svájci társa el akart menekülni, de a járőrelők elfogták őket. A megsebesített angol kereskedőt bekötözték és lakására vitték. Jösszer a rendőrségen tagadta, hogy ő lött. Az eljárást megindították.

A Geulat Achuzá értekezlete. A Geulat Achuzá szövetkezet március hó 15-én, csütörtökön délután 3 órakor a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében rendkívül fontos értekezletet tart, amelyre az Achuzá tagjait ezúton is meghívja.

A szafedi kormányzó bucsuztatása. Jeruzsálemből jelentik: Abból az alkalomból, hogy S. Moddy kapitány, a szafedi kerület kormányzója állásából távozik és a gyarmatügyi minisztériumba megy a palesztinai ügyek szakreferenséül, a város zsidósága bucsubankettet rendezett tiszteletére. Több felkőszöntető hangzott el. Moddy válaszában többek közt azt mondta: „Ti, zsidók keménynyaku faj vagytok, ezt tanultam a Bibliából. De ugyanaból a könyvből tanultam azt is, hogyan kell veletek bánni. Az angol nép sikere abban rejlik, hogy sokat foglalkozik a Bibliával. Ez futi az angol népet a zsidó néphez... Engedjék kijelentésem, hogy önöket igen kedvelem.”

El akarták rabolni a bukaresti Palace-szálló tulajdonosának a leányát. Bukarestből jelentik: A Palace-szálló tulajdonosának, Tisóttának kisleánya három napja eltűnt. A leány ma jelentkezett a konstancai rendőrségen, ahol azt vallotta, hogy cselédjük kényszerítésére hagyta el a szülői házat. A rendőrség azt hiszi, hogy a leányt Amerikába akarták szöktetni, hogy így azután dúsgazdag atyját nagy összeg erejéig megszarolhassák.

Tisztázták a nyugatmagyarországi határkérdést. Bécsből jelentik: Tegnapi délután átadták a brennbergi szénbányatelep legfontosabb részét, Ilona-bányát Magyarországnak. Ezzel a két ország között megszűnt a semleges zóna és a nyugatmagyarországi határkérdés teljesen tisztázódott.

Robban a jökedy, mint a dinamit, ha az asztalon a pezsgő Szilágyi Favorit.

Meghívó

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

XXVIII-ik évi rendes közgyűlését

1923. évi március hó 24-én délután 5 órakor fogja Cluj-Kolozsvárt, a P. Unirii (Mátyás kir.) tér) 7. sz. alatti intézeti székházában megtartani.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1922-ik évi tevékenységről.
2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt.
3. Az alapszabályok 9., 38. és 108. §-ainak módosítása.
4. Két tisztségviselőre nevezve a nyugdíjszabályzattól eltérő igény megállapítása.
5. Nyolc igazgatósági tag választása 3 év, egy igazgatósági tag választása 2 év, egy igazgatósági tag választása 1 év, továbbá tíz felügyelőbizottsági tag választása 3 év és öt választmányi tag választása 1 év tartamára.

Ezen közgyűlésre a t. Részvényeseket azon figyelmeztetéssel hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, ki részvényét a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig az intézet pénztáránál Cluj-Kolozsvárt még le nem járt szelvényeivel együtt letette.

Ertesítjük a t. Részvényeseket, hogy az igazgatóság évi jelentése, továbbá a mérleg- és eredménysszámla az intézet hivatalos helyiségében folyó év március 8-tól kezdődőleg közszemlére ki lesz téve s azokat a t. Részvényesek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Cluj-Kolozsvár, 1923. március hó 7-én.

Az Igazgatóság.

Markovits F. ékszerész !
Cluj-Kolozsvár, Wesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliáns legmagasabb napi áron veszek. !

Apró hírek Palesztinából. A „Semen“ 150.000 font alaptőkével Haifában nagyszabású gyárat épít olaj- és melléktermékeinek feldolgozására. Finomabb szappan készítésével is foglalkozni fog. — Tel-Avivban elhatározták, hogy a most épülő városrésznél Nordau nevet adják. — A múlt hónapban megnyitott Jeruzsálemben a zsidó régészeti múzeum, amelyben főleg a tiberiási ásatások leleteit fogják elhelyezni. — Jeruzsálemben megjelent a „Hássneh“ építőművészeti folyóirat első száma. A lap célja a művészeti izlés fejlesztése az építészetben.

Kiáradt a Duna Brailánál. Bukarestből jelentik: Braila környékén az árvíz előntötte a Duna partján lévő falvakat. Nagy áradásokat jelentenek az Olt környékéről is. A Tekuci megyei Umaj községet a Bárlad-folyó teljesen előntötte, a lakosságot tengerészek mentették ki bárkákon az árvízveszedelemből.

A szobranje dönt a volt bolgár miniszterek felett. Szófiából jelentik: A szobranje tegnap kezdte meg a volt miniszterek bíróság elé állításáról szóló javaslat feletti vitát.

Kelengyét, női és férfi fehérneműt a legolcsóbban és legszebb kivitelben készít özv. Berkovits Mórné, Mikes Kelemen-u. 17., II. udvar I. emelet.

Budapesti értéktőzsde március 9-én. Salgó 118.000, Rima 17.700, Déli vasút 13.500, Kőszén 395—340.000, Államvasút 47.500, Cukor 505—530.000.

Targu-Mureson (Marosvásárhelyen) az Uj Keletre előfizetni dr. Erdélyi „Ideal“ illatszer-tárában lehet.

Megnyitott Hirsch Antal úri divatszalonja Cluj, Ferencz József-ut 115 sz. alatt. Szövetekben dus választék, olcsó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

Zürichi árfolyamnál magasabb áron váltok be aranyat, ezüstöt, briliánsot és platínát. Hilfmann ékszerész, Wesselényi-u. 12.

Salon „Modelles Elegantes“ Mikó-utca 30. Eredeti modellruhák és kabátok állandó kiállítása. Kosztümök, köpenyek, estélyi és látogató ruhák. Rendelések mérték után a legpontosabb kivitelben.

Elogáns kávéházi berendezés

teljes felszereléssel és faburkolattal együtt

eladó.

Értekezhetni: Central-engros Cluj, Cal. Victoriei 1. „Reclama“ No. 2820 5261

KÖZGAZDASÁG

Törvény a romániai kereskedők külföldi adósságainak rendezésére

Tanácskozások a Banca Nationalánál

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A romániai kereskedők külföldi tartozásainak rendezése kérdésében Bukarestben a Banca Nationalánál tanácskozást tartottak, amelyen M. Oromola a Banca Nationala kormányzója elnökölt és Gheorgue a pénzügyminisztérium vezértitkára, Hagi Teodorachi a bukaresti kereskedelmi és iparkamara elnöke, a kereskedők képviselőiben A. Goldstein és az összes bukaresti pénzintézetek delegáltjai vettek részt.

Az értekezleten a külföldi tartozások rendezését szabályozó törvényjavaslat megszövegezését tárgyalták meg. Megállapították, hogy a Londonban kötött konvenció jogos alapon szolgál a külföldi adósságok rendezésére. A tanácskozáson elhatározták, hogy éles megkülönböztetést kell tenni az 1914. év előtti és 1918. év után származó tartozások karaktere között, mert az 1918. év után a mai napig keletkezett adósságoknál a kereskedők már számolhattak a valutaingadozásokkal és az esetleges spekulációival.

Goldstein a kereskedők érdekében azt javasolja, hogy az 1918. év előtti franciaországi adósságok kérdését rendezzék az új törvényjavaslattal. Mások azt indítványozták, hogy az 1918. előtti adósságokat az új törvény ne érintse és ezeket később rendezzék.

Az értekezlet elhatározta, hogy az új törvény

CFR. szállítási díjak fizetendők a volt magánvasutokon. Az állami kezelésbe került arad—csanádi és szamosvölgyi vsutakon, beleértve a Naszód és Zsibó—Nagybánya vonalakat is — a személypodgyász és teheráru után fizetendő fuvardíjakat, a CFR helyi tarifája szerint szedik be. A személy- és podgyásztarifák azonosok a CFR vonalaira 1921 február 15-én megállapított díjakkal, az árutarifá pedig az 1922 augusztus 1-én megállapítottal.

A dohánytermelők nem fizetnek illetéket. A kolozsvári kerületi monopolgazgatóság felhívta a belügyminisztérium figyelmét arra, hogy egyes községek még mindig illetékeket szednek a dohánytermelők és a monopol között kötött termelési szerződésük után. A belügyminisztérium értesítette az összes erdélyi szubprefekturákat, hogy az állami monopolumokról szóló törvény mindenféle illeték fizetése alól mentesíti a dohánytermelőket és figyelmeztette a községi jegyzőket, hogy a jövőben nem szedhetnek illetéket a dohánytermelőktől.

A kommissziós díjak fizetési módja. A leg-

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:

- Szombat d. u. 4 és fél-kor: Utazás a föld körül 80 nap alatt. (Utolsó filmelőadás.)
- Szombat este 7 és fél-kor: Dupla vagy semmi. (Ujdonság 2-odszor. Rendes helyárak. Napi bérlet 104 szám. B.)
- Szombat este 10-kor: I. Vonós négyes II. Kigyított az igazság. III. Színésznőnél szolgálók. (Ujdonság először. Premiére helyárakkal. A premiére bérlek helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.)
- Vasárnap d. u. 3-kor: Rózsika lelke. (Operett-ujdonság 5-ödször. Olcsó helyárakkal.)
- Vasárnap 7-kor: Vig özvegy. (Operett-repriz. Új szereposztással Sümegi Odón föllépésével. Premiére helyárakkal. Napi bérlet 106 szám C.)
- Vasárnap este 10 és fél-kor: I. Vonós négyes. II. Kigyított az igazság. III. Színésznőnél szolgálók. (Ujdonság 2-odszor. Rendes helyárakkal.)
- Hétfő: Dupla vagy semmi. (Ujdonság, 3-adszor. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 106 szám A.)

Mozgók műsora:

Urania mozgóban: szombat-vasárnap fut a Barberina táncosnő, második és befejező része. A Royal-Filmközpont mesés történelmi látványossága, szinte szokatlan sikert aratott városunkban.

az összes adósságok kérdését feljeli.

Elvileg megállapították, hogy az adóssok az 1914—1918. évi tartozások biztosítékául egy angol fontért az 1914. évi érték háromszorosát, egy francia frankért pedig annak 1914. évi értékét kötelesek letétbe helyezni.

Az 1918 után keletkezett adósságok biztosítékául egy angol fontért az 1914. évi értékét, egy francia frankért pedig az 1914. évi érték háromszorosát kell letétbe helyezni.

Megállapították azt is, hogy az 1918. évből származó tartozások első annuitása fejében a fenti kurzusok szerint megállapított összeg hét százaléka fizetendő, amely összeg a tőke és a kamatok egy részét is feljeli.)

A tanácskozás eredményeként a külföldi adósságok rendezésére vonatkozó törvényjavaslat megszövegezésével a Banca Nationalat bízták meg. A következő értekezletet a jövő héten ugyancsak a Banca Nationalánál tartják meg és azon valószínűleg résztvesz Bratianu Vintila pénzügyminiszter is.

Bukaresti érdekltségek körében arra számítanak, hogy a törvényjavaslatot még a husvéti ünnepek előtt a parlament elé terjesztik.

főbb vámigazgatóság ismételtén körrendeletet intézett az összes vámhivatalokhoz, hogy az ad valórem fizetendő kommissziós díjak a számlaérték szerint fizetendők. Ha azonban a számlaérték lényegesen magasabb volna a napi árnál, a kommissziós díj a napi árak szerint fizetendő.

Nemzetközi vámkonferencia. A népszövetség valamennyi tagállamnak, továbbá Németországnak, az Egyesült-Államoknak, Mexikónak és Equadornak meghívót küldött az 1923 október 15-én Genfben tartandó nemzetközi vámkonferenciára. A konferenciának az lesz a feladata, hogy a vámügyek alakításait, nevezetesen az engedélyek és igazolványok megszüntetését és a vám-és tranzitforgalomra vonatkozó eljárásokat egységesítse és egyszerűsítse.

Valutapiac március 9-én. Bukarest. Deviza: Páris 1316, London 1020, Newyork 218, Róma 1040, Zürich 41, Prága 650, Bécs 31-75, Berlin 116, Budapest 7-75.

Zürich. Nyitás: Berlin 260, Newyork 535-75, London 2519, Páris 3245, Milano 2560, Prága 1592-50, Budapest 17-75, Belgrád 580, Bukarest —, Varsó 120, Bécs 74-75, Bécs bélyegzett —.

Egyetem mozgóban: szombaton még Tanja Fedorovna, Nogradsky híres regénye után készült film fut, főszerepben a szépséges filmstar, Lya Mara. Vasárnap, az Apollo-Filmvállalat egy másik kedves ujdonsága is színre kerül: Az Alarcos Leány. Főszerepben: az enniváló Ossi Osvalda.

Apollo mozgóban: szombat-vasárnap a Vita-Filmgyár pompás attrakciója! Fantóche Hercegnő. Szellemes tragikomédia, mely érdekes intimitásokat mutat be, a filmgyártás művészetéből.

A színházi iroda hírei:

A Bajadér. Teljes zenekarral folynak a színház próbái napok óta Kálmán Imre új operettjéből, a Bajadér-ből. Es pedig paralel-próbák folynak, mert hiszen minden szerepet ketten fognak játszani. A címszerepet Kolbay Ildikó és R. Halász Baba, Marienet Neményi Lili és Somogyi Emmi. Radjamt herceget Sümegi, Réthely, Örvössy és Virág. Fülöpöt Izsó és Leóvey. Napoleont Berky és Ekees, Prinquetet Lövey és Izsó. Ezek szerint két teljesen egyenlő értékű premiejre lesz a Bajadér-nak s a közönségnek ritka és kevés alkalma lesz a művészi összehasonlításra. A premiére-bérlek részéről érkezett tömeges óhajnak meg akar felelni az igazgatóság s ezért úgy határozott, hogy mind a két bemutató előadást premiére-bérletben tartják meg, hogy így az érdekes és izgalmas összehasonlításra éppen a színház törzsközönségének legyen alkalma. Így tehát esütörtökön este lesz a 38 számú premiére-bérlet s a rákövetkező hétfőn a 39 számú

premiére-bérlet, amikor más-más szereposztásban fog a Bajadér színrekerülni. Nehogy azonban ez bárkinek is kedve ellen történjék, azoknak a premiére bérleknek a jegyeit, akik a hétfő második premiejét nem akarják megválni, a titkári hivatal visszaváltja s egy napra eső bérletbányadukat vissza fizeti, feltéve, ha erre vonatkozó óhajukat kedd estig bejelentik. A Bajadér-tíz estére tűzte ki az igazgatóság. Az öt első előadást premiére helyárakkal tartják meg. Az összes előadásokra vasárnap reggel 9 órakor kezd a jegyeket árusítani az elővételi pénztár.

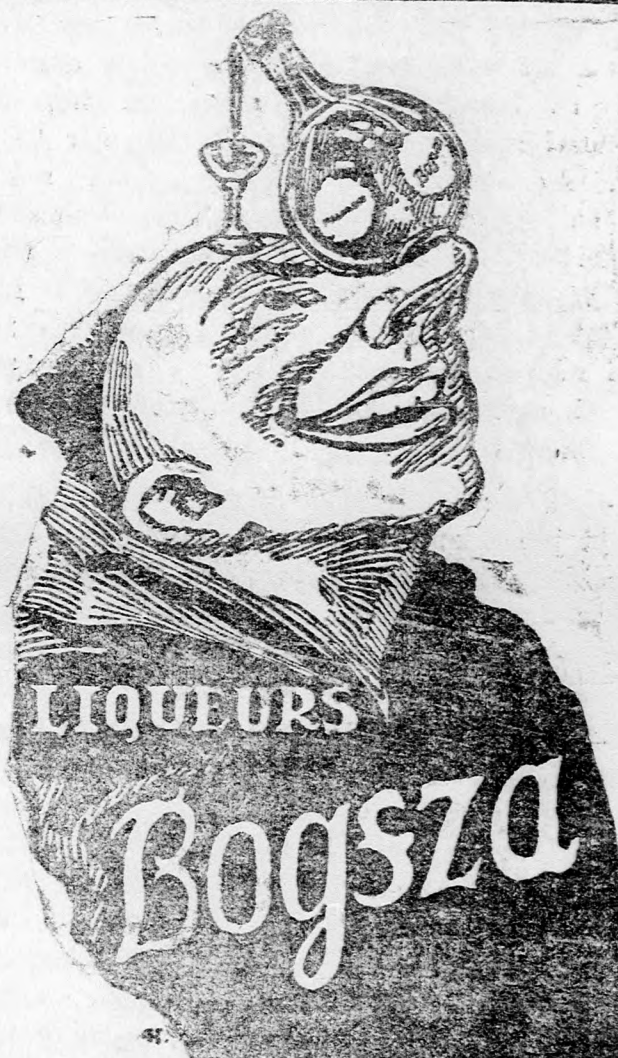
Dupla vagy semmi. szombaton este másodszor, hétfő este harmadszor adják Alfred Savoír briliáns, finom új vigjátékát, a Dupla vagy semmi-t.

* Központi télikerthben minden este 9 órakor nagy előadás. Beléptidij nincs. 1425
Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás a legszebb kivitelben a

„KRISTÁLY“-nál Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

RÖTH cipész

CLUJ, Str. St. G. Iosif

volt Szép-utca

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók készen olyan kitűnő áltönyök, felöltők, fluruhák, mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter. 10. szám. Szövetek nagy választékban.

TUNGSRAM A legjobb villanykörte Mindenütt kapható!

Szombat

Expo

Ró

Ar

között

Deu

ne

lal

Kö

HÁZAK

pest, VII

Oradea M

utca 61. A

part. Szó

Bruck, H

Békéscsab

Fuvar

Spe

Mos

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

Exportját és importját

Románia, Magyarország, Ausztria és Németország

között határidővel és legolcsóbb fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vállalata tudja lebonyolítani. Központ: Cluj, Piata Unirei 26.

HÁZAK Wien I, Rottenurmstrasse 27 Budapest, VII, Rákóczi-ut 6., VII, Dohány-utca 3. Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák: Bruck, Hegyeshalom, Moson, Biharkeresztes, Békéscsaba, Curtici, Kötgyán, Biharpuspöki.

Fuvarlevél felülvizsgáló iroda. Speciális dunai forgalom!

N. é. hűgykötésűség figyelmébe ajánlom újonnan fényesen átalakított női kalapszalonomat. Párisi modellek megérkeztek. Átalakításokat hozott kelméből is jutányosan vállalkunk. Gyászkalapok 3 óra alatt készíthetők

Moskovits Rózsika

(Aubon Marche) Cluj, str. Memorandului (v. Unió-utca) 9. 1427

Engross FEKETEERDŐI Engross ÜVEGGYÁR

gyártmányai nagy mennyiségben érkeztek

Kerekes Ernő

üveg, porcellán üzletébe, Cluj, Cal. Regele Ferd. 14 1484

Ugorkás, befőttes üveg, valamint mindennemű üveg-áru vagontelekben fix szállításra legolcsóbb áron kapható

Agyag és Vegyipari Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, esontenyvet, csontzsirt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb. Vesz: esontot, száraz és vizes húsleves, nyers és olvasztott faggyut

Viszonteladónak árkedvezmény

ארטה כשר

Viszonteladónak árkedvezmény

כשר כשר כשר

szalámi

כשר כשר

Naponta kapható frissen készült mindennemű

felvágottak és virsli

o o Ugyanott állandóan frissen vágott o o

Arjegyék és kívánatra ingyen

liba

Arjegyék és kívánatra ingyen

és frissen sürt libaszir kapható Szalámigyár R.-T.

Cluj, Malom-utca 8. 1455

Viseljen sok előnye miatt

PALMA

kaucsuk cipő-sarkot és cipő-falpat

Parókákat

és mindennemű hajmunkát, hajfestést, kifogástalanul és jutányosan készít

Paula

hölgyfodrász és manicursalon Cluj, Szentegyház-utca 15. sz.

1487 Ugyanott babaklinika is van.

מפך ארטה כשר 5258

Legfinomabb szalámi

és füstölthúsáruk kaphatók és rendelhetőek

RIESEL ÉS WIDER

szalámigyárában Sibiu, str. Ocnei 41

Szállítások postán és vasúton pontos és elsőrendű kiszolgálás mellett. Sürgőnycim: „Koser“ Sibiu.

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Schönberger, Spitz & Co.

UJ ÜZLET!

Lób,

Baumzweig

si Fiul

női és férfi konfekció üzlete

Calea Regele Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 34. (Uránia-mozgóval szemben)

Megérkeztek

a legújabb külföldi tavaszi női modellkabátok, férfi felöltők és öltönyök legjobb minőségben!

Mérték utáni rendelések 48 órán belül készülnek! 1468

Sürgőnycim: BÖRÁRUIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG TELEFON: INTERURBAN. 6.

BÖRÁRUIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

SATMÁR. NAGYROMÁNIA ELSŐ ÉS LEGNAGYOBB BÖRDISZMŰ BÖRÖND ÉS TASKA ÁRU-GYÁRA.

Megérkeztek !!

1468 Lloyd 1410

Tavaszi női kabátmodell újdonságok!

Megérkeztek !!

Vasárnap délután divatkiállítás! Calea Regele Ferdinand 34

BAUMZWEIG

női és férfi konfekció üzletébe Uránia mozgóval szemben

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 let. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 let. — Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 let. — Jeligés hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 let 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Express Szentegyház-utca 4. továbbít. 5252

Röfös kereskedőség azonnal felvételük. Kirakrendezés előnyben. Szombaton zárva. Moskovitz Jakab divatruház. Kolozsvár, C. Reg. Ferd. 5246

ROSENZWEIG ANTAL Cluj (saját ház) Telefon 4-36 Széchenyi-tér 38. Telefon 4-36

Selyem talcszek, mifjamok és diszkótesés nachsor garnitúrák német és magyar fordításban. nagy raktár

FII GUTH Á. FIAI
Satu-Maro (Szatmár)

Gyárt és szállít:
Parafadugót, pléhkoronadugót, fadugót, staniólvegkupakot, csapszálló-felpadkót, üvegcsuklót, horzólemezeket fa csapot, kékfűzőt, felületet, vízadálygát, azéltombba, parafadugót (szőkeket), parafadugókat, „Berolin” vagy „Blot”-keféket, fűtőgépeket, asbesztet, gum itóműveket, borszivattyúkat, pezsgős-dugó-lemmezt és agrafot, coganos üvegekhez ruffláhdát, szivacsot, ónozott tubusokat, pléhdobozokat, szóródugókat (Spritzkörke), demitónokait (fonott) kosárúvegeket, valamint pincészetek cikkeket és gépeket a legolcsóbb napi árban. 1327

Kérjen árajánlatot!

Rézműves, rézöntő és gépjavitó műhely
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1435

Engros **Endefall**

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.
Mindenféle poharak, demyonok, palackok,
lámpaárak bármilyen mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL
Cluj, Piata Mihailu Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 954 1658

Gladys
Az előkelő világ cipőkrémje

„Ideal”
Törv. védve
Mafellunó stma az arced!!
Igen, mert Reszling féle
Ideal kés nélküli berel-
való porral beretvalhozom!!

Mégis csak legjobb a
„RASOL IDEAL”
késnélküli borotváló por, amely az ország legregőbb gyártmánya.

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kg.-os szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kg. vétel franco-franco lei 120.—, kisebb mennyiségben lei 26.— kg.-kint. Hozzávaló csontkés darabonkint lei 15.—

Óvakodjunk az ártalmas összetételekből összeállított utáztatoktól. Csak az „Ideal” felírású a valódi, melynek jóságáért felelőseget vállalok.

Reszling József fodrász
Cluj, C. R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett)

Tordai Sörgyár Részvénytársaság
Gyár: Torda, telefon 5. Főraktár: Cluj, Calca Dorobanților 11. Telefon 394

KORONA
a legizletesebb világos sör

GLORIA
duplamalata tápsör

Elismert legjobb minőség!

TEXTILIMPORT

JULIU WEISZBERGER & Co.

TIMIȘOARA

BULEVARDUL REGELE FERDINAND, PALATUL HILT

Külföldi textilgyárak vezérképvisellete és bizományi raktára:
Neumann, Rothmüller Textil A.-G. Wien
M. B. Neumann's Söhne
Mech. Weberei, Färberei u. Cottondruckfabriken Königinhof a/E Hohenems
Otto & Emil Schleis
Druckfabrik Königinhof a/E

Allandó nagy raktár! Gyárt árak!

Csak nagykereskedőket szolgálunk ki!

Táviratcím: Textilimport Timișoara 1491
Telefon 19-82